

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yirmeyah

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 596 [1835 oder 1836]

א הימרי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9113

א (א) דְבַרֵי יִרְמְיָהוּ בֶן-חֶלְקִיָּהוּ
 מִן-הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר בְּעַנְתוֹת
 בְּאֶרֶץ בְּנֵימִן: (ב) אֲשֶׁר הָיָה דֹבֵר-
 יְהוָה אֵלָיו בִּימֵי יְאֹשִׁיָּהוּ בֶן-אֲמוֹן
 מֶמֶלֶךְ יְהוּדָה בְּשָׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה
 לְמָלְכוֹ: (ג) וַיְהִי בִימֵי יְהוֹיָקִים
 בֶּן-יְאֹשִׁיָּהוּ מֶמֶלֶךְ יְהוּדָה עַד-חַם
 עֶשְׂתֵי-עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְצַדִּיקָהוּ בֶן-
 יְאֹשִׁיָּהוּ מֶמֶלֶךְ יְהוּדָה עַד-גְּלוֹת
 יְרוּשָׁלַם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי: (ד) וַיְהִי
 דְבַר-יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: (ה) בְּטָרַם

א (א) רעדען ירמיה'ס, דעם
 זאָהנעם חלקיהו'ס,
 אויס דען פריעסטערן | צו
 ענתוח, אים לאַנדע בנימין'ס,
 (ב) דעם דאָז וואָרט גאָטטעס
 וואָרד אים דרייצעהנטען רע-
 גיערונגס יאהרע יאשיהו'ס,
 דעם זאָהנעם אמון'ס, קעניגס
 איבער יהודה, (ג) אויך אין דען
 רעגירונגס יאהרען יהויקים'ס,
 דעם זאָהנעם יאשיהו'ס, קע-
 ניגס איבער יהודה, ביז צו ענ-
 דע דעם איילפֿטען רעגיע-
 רונגס יאהרעס צדקיהו'ס דעם
 זאָהנעם יאשיהו'ס קעניגס אי-
 בער יהודה, אונד צוואַר ביז
 צור צערשטערונג ירושלים'ס

אִים פֿינפֿטען מאָנאַטע. (ד) דעם עוויגען וואָרט ערגינג אַן מיך אַלזאָ: (ה) עהע איך דיך אִים

אצורך

מוט

ר ש י

א (א) דברי ירמיהו . מן הכהנים . ליתי בר קלקלח דחקן עובדוהו ירמיה נא מרמז הזונה
 ולוכח בר מחקת' דמקלקלן עובדוהי אלו ישראל שקלקלו מעשיהן שנאו מזרע
 נצר: (ב) אשר היה דבר ה' אליו וגו'. אשר התחילה שכינה לשרות עליו באותו הזמן: (ג) ויהי
 בימי יהויקים . ויהי נביא כל ימי יאשיהו הנותר' וימי יהויקים בנו וימי כדקיהו בנו עד חס עשתי
 עשרה שנה היא השנה עד גלות ירושלים בחמש החמישי: (ה) בטרם אלכך כבטן וגו' . מימי אדם

ב א ו ר

א (א) דברי ירמיהו, כנר העירו המפראים על ענין הנבואה המתחלת בדבריו, ופי' הרד"ק
 לפי שכלל בספר הזה כל דברי נבואת שנא על ישראל ועל הגוים וכל דברי עלמו מה
 שקרה לו בנבואתו עם ישראל, ורצה לכונן דברים אלו בדברי חז"ל ג' נביאים ע"י שהיתה
 נבואתם דברי קטורין לפיכך נחלת נבואתן בעלמן, ואלו הן: דברי קהלת, דברי עמוס,
 ודברי ירמיה, כי שלשה אלה דברו בדברי עלמן ע"כ . ואם נאמר כמו שהובית המדקדק הגדול
 בן זאב במבואו לספר ירמיה כי ירמיה לא כתב ספרו בעלמו רק בריך בן נריה כתבו באשר
 יקרא אליו מפיו, יתכן שברוך בן נריה כתב ג' פסוקים הראשונים ולכן הרחיב לבאר ולספר
 מאשפתו ומשולדתו ומהזמן אשר נבא בו והתחיל בדברי לפי שמספר דברי זולתו להודיע כי
 מלה במלה כתבם כאשר שמעם מפי ירמיה, ובה תוסר הסתירה שהקשו מנבואת ירמיה בפי'
 מ"ב ומ"ג שהם היו אחר החורבן ופה כתיב עד גלות ירושלים בחמש החמישי, כי בן כתב
 פה בריך בן נריה על הדברים אשר כתב הוא על פי ירמיה, והלווי לכתבם היה רק על
 הנביאה קידס החורבן אולי ישמעו וישנו מדרכס בנאמר בפי' ל"ו, והנבואה שלאחר החורבן
 כתב ירמיה עלמו או אחר. (ד) ויהי דבר ה', פה מתחיל הנבואה, ומפסוק זה עד פסוק
 י"א יבאו דבריו ורוח אשר חזק בהם החל לב הנביא להגיד דבריו לגוים ולדבר אהם קשות
 כאשר ילוח עליו, ומפסוק י"א עד תום כל הפרשה יודיע לנו איך נודעו לו מיד בנבואה
 הראשונה כל הדברים בכלל אשר יבאו על ישראל באחרית הימים ואת אשר לו לעשות וכל
 אשר יקרה אותם לנד בעת ההיא. (ה) בטרם אצרך בבטן, כונת המקרא מנבואת היטב לפי

תרגום אשכנזי

מוטטערלייבע געבילדעט, הא-
בע איך דרך שאן ערקארען,
עהע דוא אויס איהרעם שאא-
סע הערפאָרגניגסט, האבע
איך דרך שאן געווייהט; נון ווילל
איך דרך צו איינעם פֿאַלקס-
רעדנער מאַכען. (ו) דאָ שפראַך
איך: אַך, עוויגער, מיין גאַטט!
איך ווייס יאָ נישט צו רעדען,
דאָ איך צו יונג נאָך בין. (ז) אונד
דער הערר ערוויערעטע מיר:
זאָנע נישט: „איך בין צו יונג
נאָך! דען דוא האַסט נור דאָ-
הין צו געהען, וואָהין איך דרך
שיקקע, אונד נור דאָ צורע-
דען, וואָס איך דיר אויפֿטראַגען ווערדע. (ח) פֿירכטע דרך נישט פֿאַר איהנען, דען איך
בין

ירמיה א

אֲצִוְרֶךָ בְּכַטָּן יִדְעֶהְיָ וּבְטָרָם
תֵּצֵא מֵרְחֵם הַקִּדְשֵׁהְיָ נְבִיא
לְגוֹיִם גִּתְתִּיָּהּ: (ו) וְאָמַר אֲהֵהּ
אֲדַנִּי יְהוָה הִנֵּה לֹא יִדְעֵתִי דְבַר
כִּי־נָעַר אָנֹכִי: (ז) וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלָי אַרְתִּיאמַר נָעַר אָנֹכִי כִי
עַל־כָּל־אֲשֶׁר אֲשַׁרְחֶה תִלְךָ וְאֵת
כָּל־אֲשֶׁר אֲצִוְּךָ תִּדְבֹּר: (ח) אֶל־
תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־אֲהֶה אֲנִי

להצלך יחיר וי

פֿירכטע דרך נישט פֿאַר איהנען, דען איך
בין

ר ש י

הראשון הראהו הקב"ה לאד' דוד ודוד ונבואו: אכרך. לשון נורה: ידעתך. קניינש"טוי בלע"ז כמי
לא נודעתי להם (שמות ו'): הקדשתך. זמנתיך לכך: נביא לגוים. לישראל שהם ניהגים עמם
נגוים כך נדרש בספרי נביא מקרנך וגומר (דברים י"ח) יקים לך ולא למכמישי תורה הא מה אני
מקיים נביא לגוים נתתיך בנוהגים מנהגי גוים ועוד יש לפתור נביא לגוים כמו על הגוים להשקותם
נוס התרעלה להנבא עליהם פורענות כמו שנאמר קח את נוס היין המימה הזאת מידי והסקית אותם
את כל הגוים (לקמן כ"ה). ד"א בטרם תלא מרחם הקדשתך עליך אמרתי למשה נביא אקים להם
כמוך (דברים י"ח) זה הוכיחם וזה הוכיח' זה נתנבא ארבעים שנה וזה נתנבא ארבעים שנה: (ו) אהה.
לשון יילל קונפוליי"ט בלע"ז: כי נער אנכי. איני כדי להוכיחן משה הוכיחן סמוך למיתתו כבר נמשך
בעיניהם נכמה נסים שעשה להם הוכיחם ממזרים וקרע להם את היס הוריד את המן הגיו את השליו
נתן להם את התורה העלה את הנאך אני בתחל' שלימותי אני בא להוכיח: (ו) על כל אשר אשלחך.
אל האומות: ואת כל אשר אכרך. לישראל תדבר:

ב א ו ה

דברי מז"ל, ג' נתנאו בימי יאשיהו, ירמיה לפניה וחולדה. ירמיה היה מחנא בשוקים לפניה
בנתי כנסיות וחולדה חלל נשים ע"כ. ובאשר נאמר לרוב בזה הספר הלך וקראת בשער ה'
או בחצר ה', והנה האיש אשר ישמיע את תוכחתו בחולות לריך להיות בתכונה וברוח יותר
חזקה משאר בני אדם, וזה משני טעמים א' כי כל המדבר ברחובות קריה במקום אשר יבאו
שמה אנשים רבים וזרים איננו בטוח ושאלן מפחד רעה, כי בקל יוכלו הפוזזים להגיש אליו
ולהזיקו ואם יהי' חלש ומורך לנניפול במחמת רשעים באשר קרה כמה פעמים לירמיה.
וב' לריך להיות בעל כח כדי שיוכל להרים קולו אדירומוק נשמע למרחוק ונכנס לאזני אומעים
רבים, ולזה אמר לו ד' אני אכרך בבטן מיד כשהיית במעי אמך יעדתיך לנביא לגוים שדבר
ברחובות במעמד כולם בקטן כגדול יבאו אליך וישמעוך לכן עשייתך נכון ויקר לידר זה
ואכרך בבטן ונתתי לך לב חלש ורב כח וגם הקדשתך מרחם כי רק לדבר קדיש וישר תשמיע
קולך ולכן! מרהב ופסך עוז לדבר נגד מלכים ולא תבוש ולפ"ז תרגמתי. לגוים, תשורת
להגוים הידועים לך. (ו) הנה לא ידעתי דבר, ידוע כי המחשבה והנטיי ההשגה והדבור
דבקים ונאחזים זה בזה בקשר אמן כגוף ונפש, ובאשר חגל המחשבה וההשגה באדם כן
ישלם גם הנטוי והדבור כן וכן יהיו צדור מלולו; ולכן נוער אשר הכנתו קצרה ומסרה,
דבורו קצה וכנד עליו, ולזה אמר ירמיה הלא קצרה ידי להשיג דברים הושגים כאלה כי
נער אנכי ואיך אדבר נגד רבים. (ז) אל חאמר, כלומר אני ארכה השגתך ואשלים דבורך

לְהַצִּילְךָ נְאֻם־יְהוָה: (ט) וַיִּשְׁלַח
 יְהוָה אֶת־יְדוֹ וַיַּגַּע־עַל־פִּי וַיֹּאמֶר
 יְהוָה אֵלַי הִנֵּה נָתַתִּי דְבָרִי בְּפִיךָ:
 (י) רְאֵה הַפְּקֻדֹתֶיךָ וְהַיּוֹם הַזֶּה
 עַל־הַגּוֹיִם וְעַל־הַמַּמְלָכוֹת
 לְנַתּוֹשׁ וּלְנַתּוֹץ וְלְהַאֲבִיד
 וּלְהַרוֹס לְבָנוֹת וּלְנַטּוֹעַ: (יא) וַיְהִי
 דְבַר־יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר מָה־אַתָּה
 רֹאֵה יִרְמְיָהוּ וַאֲמַר מִקֵּץ שְׂקֵד אֲנִי
 רֹאֵה: (יב) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי הִיטַבְתָּ
 לְרֵאוֹת כִּי־שְׂקֵד אֲנִי עַל־דְּבָרֵי

בין כיוא דיר, דך צו רעמטען.
 זא שפריכט דער עוויגע.
 (ט) אונד זאגליך שטרעקטע
 דער עוויגע דיא האנד אויס,
 בעריהרטע מיינען מונד, אונד
 שפראך: היעמיט האבע איך
 נון מיינען אויפֿטראג דיר אין
 דען מונד געלעגט. (י) זעהע!
 איך האבע אין דיעזער שטונדע
 דך איבער יענע פֿעלקער אונד
 רייכע בעשטעללט, אים אויס־
 צוראָטטען, אומצושטירצען,
 צו פֿערניכטען אונד ניעדער צו
 רייסען. אבער אויך אויפֿצויבֿן
 ען אונד צו פֿלאַנצען. (יא) היע־
 רויף וואָרד מיר דעם עוויגען
 וואָרט, וויא פֿאַלגט: וואָס
 זיעהסט דוא, ירמיהו? איך ער־

וועדערטע: איינען שנעלל טרייבענדען מאַנדעלשטאַב זעהע איך. (יב) דוא האַסט גוט געזע־
 הען, שפראך דער עוויגע, דען שנעלל ווערע איך אויך מיין וואָרט צו טהאַט פֿאַללפֿיה־

לעשח

רען

ר ש י

(ט) וישלח ה' את ידו. כל שליחות שהוא אלל יד לשון הושטה ל"א כזרנס ושלח ה' ית פתגמי
 נביאותיה: (י) הפקדתיך. מיניחך על הגוים: לנתוש ולנתוך. דיספליי"ר בלע"ז ועל ישראל לננות
 ולנטוע אס ישמעו כך תרגם יונתן: (יא) מקל שקד. מגדול"ר בלע"ז: (יב) היטבת לראות. השקד
 הזה הוא ממחר להוביא פרח קודם לכל האילנות אף אני ממחר לעשות דברי ויונתן תירגם מקל שקד
 מלך דמוחי לאבאש'. ומדרש אגדה השקד הזה מצעת מניטתו עד גמר ביטולו עשרים ואחד יום
 כמניין ימים שבין שבעה עשר בתמוז שבו הוכנעה העיר לתשע' בלב שבו נשרף הבית:

סיר

ב א ו ר

בו אתן דברי נפיק, וכן עשה והשלים דבורו ע"י נגיעת ידו בפיו והשגתו ע"י המראות במקל
 שקד ובסיר נפוח, כי במראות האלה נגלו לו ברנע א' כל הדברים אשר יבאו בזחרית
 הימים. (ח) להצילך, לא הנתיחו שלא יגעו בו אלא יגעו בו ויכוהו ויגילוהו מידם שלא ימיתוהו
 אף על פי שהיה ברזונם להמית (רד"ק), ולפי כוונה זאת תרגמתי. (ט) וישלח ה' את
 ידו, מוסב על דברי ה' האחרונים ואת כל אשר אנוך תדבר. (י) ראה הפקדתיך, מוסב
 על דברי ה' הראשונים כי על כל אשר אשלמד חלך. ואמר על הגוים ועל הממלכות בה"א
 הידיעה פי' על אלה הפקדתיך הידועות לך מרוב הפרכותם והשחתת דרכם, וראוים להנמש
 ולהנאץ. לבנות ולנטוע, הכונה תכלית הנתישה והנתיבה יהי' בנין ונטיעה ובמו שכתב
 לקמן ובנתיים ולא אהרים ונטעתיים ולא אמוז (כ"ד ו') ועוד אולי ישמעו וישנו אים מדרבו
 הרעה (כ"ו ג'). (יא) מקל שקד, ראה המקל בלא עלים ובלא פרחים והתבונן אליו במראה
 הנבואה והביר בו שהוא מעץ שקד לפיכך אמר לו הטבת לראות והראה לי האל מקל שקד
 להיות משל על הפורענות העתידה לבוא על ישראל במהרה כמו שעץ השקד ממחר לפרוח
 יותר משאר עלים ולפיכך נקרא שקד, כי השקידה ענין הסהירות והשתללות (רד"ק), ועיין

בספר

לַעֲשׂוֹתוֹ: (יג) וַיְהִי דְבַר-יְהוָה וְאֵלַי שְׁנִית לֵאמֹר מָה אַתָּה רֹאֶה וְאֵמַר סִיר נְפוּחַ אֲנִי רֹאֶה וּפָנָיו מִפָּנָי צְפוּנָה: (יד) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי מִצְפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה עַל כָּל-יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: (טו) כִּי וְהִנְנִי קֹרֵא לְכָל-מְשַׁפְּחוֹת מַמְלָכוֹת צְפוּנָה וְאִם-יְהוּהוּ וּבָאוּ וְנָתְנוּ אִישׁ כִּסְאוֹ פֶתַח וְשַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם וְעַל כָּל-הַיּוֹמָתִיָּה סָבִיב וְעַל כָּל-עָרֵי יְהוּדָה: (טז) וּדְבַרְתִּי מִשְׁפָּטֵי אוֹתָם עַל כָּל-רַעְתָם אֲשֶׁר עֲזָבוּנִי וַיִּקְטְרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לְמַעֲשֵׂי יָדֵיהֶם: (יז) וְאַתָּה תֵּאָזֵר מִחֲנִיָּה וּקְמָה וּדְבַרְתָּ אֵלֵיהֶם אֵת כָּל-אֲשֶׁר אֲנֹכִי אֹצֵר אֶת-תַּחַת

רען. (יג) דאריןף ווארד מיר צום צווייטען מאל דעם עוויגען ווארט אלזא: וואס זיעהכט דוא? איד אנטווארטעטע: איינע דורכהייטעטען טאפאזעהע אד, דעססען פארדערווייטע פאן נארדען הער ערהייטעט ווירד. (יד) זא, שפראך גאטט צו מיר, ווירד אויך דאז אונגליק פאן נארדען אויסברעכען איינע בער אללע איינוואהנער דיע זום לאנדעס. (טו) דאן איד בער רופע אללע שטעכטע דער נערדליכען רייכע, שפראך דער עוויגע, דאס ויא קאטמען אונד איין יעדער זינען טהראן ועט צע אין דען איינגאנג דער פפארטען ירושלים'ס אום איהרע מויערן הערום אינד אום דיא שטעדטע יהודה'ס. (טז) דאן שפיעכע איד טיין שטראפארטהייל איבער זא, וועגען אללער איהרער פרע פעלטהייטען, וויל ויא מיר פערלאססען, אנדערן גאט.

משניהם

ט צון גערייכערט, אונד איהרער הענדע ווערק אנגעבעטעט האבען; (יז) דוא אבער אומנירטע דייגע לענדען, מאכ דיר אויף, אונד זאגע איהנען אללעס, וואס איד דיר בעפעהלען ווער, דע

ר ש י

(יג) סיר נפוח. רותם בוילנ"ט בלע"ו: ופניו. רתימותיו אשיאניד"ש בלע"ז: (יד) מלפון תפתח הרעה. בבל לכפונה של ארץ ישראל היא: (טו) ודברתי משפטי אותם. אמונת עמם עם יהודה וירושל"י: (יז) מאזור מתניך. ל' זירוה בלש חיל: למלכי

ב א ו ר

בספר המליין להצנע געועניום ולפי דבריהם חנמתי בלשון נופל על לשון. (יג) סיר נפוח, סיר שנעשה רותם ע"י נפיקה בלש כן פי' האברנאל ואמר כי הנפיקה ההתנשנות ברות, והנה בלש יוסם הסיר על האש כדי שתחבל מהרה, הקודמי אז ינפזו שמה בבלים המניאים אור, כדי שתנבס האור בלש ויתרנה האש וינער במהרה ותחבל הסיר מהרה. וע"ז ינבס הנמשל בלש יאספו האוכלים על האש למחר בשליו ולחבול, כן יאספון האויבים על ירושלים לחבול את ישראל ע"כ. וכן מלתי בלש המליין להצנע געועניום. ופניו, ר"ל גזע מפני לפונה. (טו) ודברתי משפטי, הדבור שידבר עמם שיניא יסורים עליהם להוכיחם

מפניהם פן אחתה לפניהם:
 (יח) ואני הנה נתתיך היום לעיר
 מבצר ולעמוד ברזל ולהמות
 נחשת ער כל הארץ למלכי
 יהודה לשריה לכהניה ולעם
 הארץ: (יט) ונלחמו אליה ולא
 יוכלו לה כי אחתה אני נאם
 יהוה להצירה:

ב (ח) ויהי דבר יהוה אלי לאמר:

דע לאם דיר פאר איהנען ניכט
 באנע זיין, ווערדע איך דען
 דיר פאר איהרעם אנבליקע
 צו שאנדען קאממען לאססען?
 (יח) האבע איך דיר דאך נוגי
 מעהר צו איינער פֿעכטען
 שטאדט געכאכט, צו אייניגם
 אייזערנען פֿאָהל, אונד נו
 איינער עהערנען מויער אום
 דאז נאנצע לאַנד, גענען דיא
 קעניגע יהודה'ס, גענען איה
 רע פֿירסטען, איהרע פֿריע
 סטער אונד גענען דאז פֿאָלק.
 (יט) א ווערדען וואָהל גענין
 דיר קעמפֿען, ווערדען דיר

הלוך

אבער ניכט ביאקאממען, דען איך בין ביא דיר צו רעטטען, שפריכט דער עוויגע.
 ב (א) דארויף ווארד טיר דער בעפֿעהל דעם עוויגען אלאף. (ב) געה אונד

רופֿע

ר ש י

(יח) למלכי יהודה. כנגד מלכי יהודה: (יט) ונלחמו אליך. ויהיו דיינין ומניחין לקבלך. למישר
 פתגמי נביאותך:

ב א ר

(כד"ק), וכן תרגמתי. (יו) פן אחתך, שרש אחת וענינו דרך שאלה ותמיכה בני אחתך לפניהם?
 הלא נתתיך היום וגו' ע"ד אורח חיים פן תפלט לדעת הרד"ק שפי' בתמי' כלומר תחשוב
 שמתן תפלט אורח חיים לא תעשה אלא נעו מעגלותיה עיי"ש. והע' זקנים השלימו הכתוב
 במאמר שלם והוסיפו בהעתקתם עוד, כי אחך אני להצילה, וגם זה מסתמך לפירושו. (יח) לעיר
 מבצר, לטובים שבהם למגן יהיה להם מקום לזון, וחתה תהיה להם למחסה ולמסתור, וגם
 לא יוכלו הרעים לנפֿסך כי חתה תהיה לעמוד ברזל ולחומת נחושת נגד מלכי יהודה וכו',
 ואולי מטעם זה אמר למלכי יהודה עם היחס שאליו לומר אם ישנו ויטיבו דרכם תהיה עמוד
 ברזל וחומת נחושת לכלם נגד האומות, ואם לאו תהי' עיר מבצר רק לטובים נגד מלכי יהודה.
 (יט) ונלחמו אליך, ביה"כ שאליו נבחינת שהם לוחמים לו והוא לא הסגר כס מלחמה,
 עיין המבאר לש' תהלים (ל"ה א').

ב (א) ויהי דבר ה', כפ' זאת מתחיל הנביא לפרט הדברים אשר דבר לו ה' בימי יאשיהו
 עד המאמר כה אשר ה' אלי הלוך ועמדת באער בני העם כפ' י"ז י"ט אשר היה לדבתי
 בימי יהויקים, כי המלך יאשיהו עשה הישר בעיני ה' ולא היה מן הלוך להזהירו שלא ישא משא
 ביום השנת ולכן לא נזכרו בכל פרשות האלה עד פ' י"ז הנ"ל, מלכי יהודה" ורק את
 העם אשר לא סר מדרכו הרע לעשות כל הבעשים אשר הבעיסו מנשה יוכיח הנביא ויזהר.
 ובחלקה הנבואה הזאת לשני חלקים, בראשון (מפ' ב' עד פ' י') ישוב הנביא להגיד לעמו
 פשעם ומרים נגד ה' ובני אדם ונגד נפֿשם ויעד להם המקרים הרעים המעושים להם עליהם,
 ובחלק השני (מפ' י' עד פ' י"ז פסוק י"ט) ינא להזהירם בדברי מוסר ותוכחה ולעוררם
 לתשובה פן ישיבו וינחם ה' על הרעה וכאשר לא ישמרו לקולו והרעו לו ישא קולו בבני
 ובתאוריים על חבדן הטוב ואסיפת הכשרון ואמונה מעמו וגם על רוע מקרהו ויפתך נפֿשו
 לפשעים בתפלה ובדברי משפט אל ה' בעבור עם ישראל ובשביל עלמו, ובחלק הראשון יסוד

עוד